

ሮም ራእይን ያጸናል - ቁጥር ዘጠኝ

መሠረቶችን መከላከል፡ የ'የዘወትር' ክርክርና በአድቪንቲስት ትንቢት ውስጥ እውነትን መካድ የሚያስከትለው ውጤት

Jeff Pippenger
2024-08-21

በአሁኑ ጊዜ በአድቪንቲስት ታሪክ ውስጥ ከሮም ልዩ ልዩ ምልክቶች ጋር በተያያዘ የተነሱትን ክርክሮች የትንቢታዊ መስመር እየመለከትን ነው። በአሁኑ ጊዜ በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ ያለውን "የዘወትር" እየመለከትን ነው። ያ ክርክር የአድቪንቲስትን መሠረቶች መካድ፣ የትንቢት መንፈስ ሥልጣንን መካድ፣ እና በእግዚአብሔር የተመረጠውን መልእክተኛ መካድ ይወክላል። የሚለርን ሥራ መካድ ደግሞ በ1798 ዓ.ም. የዳንኤል መጽሐፍ በተከፈተ ጊዜ በእውቀት መጨመር የተፈጠረውን መልእክት ወደ መረዳቱ ሚለርን የመሩት ከሰማይ መላእክት የተሰጠውን ትምህርት መካድንም ይወክላል።

በሁለተኛ ተሰላንቱ ውስጥ ጳጳሳዊ ኅይል እንዳይገለጥ የከለከለውን ኅይል (አረማዊ ሮም) የሚለይ እውነትን የሚክዱ ሰዎች፣ እውነትን እንደማይወዱ ያሳያሉ፤ የእውነትንም ፍቅር ስለከዱ ውሸትን ይቀበላሉ። ይህ ውሸት ደግሞ በእነርሱ ላይ ብርቱ ማታለልን ያመጣል። ውሸቱ ምክንያቱ ነው፣ የሚቀበሉትም ብርቱ ማታለል ውጤቱ ነው። የእውነት ፍቅር ማጣታቸው እንቅስቃሴያቸው ነው። ውሸቱ በፍጹም እውነት ከሚያምኑ ሰዎች በተቃራኒ መልኩ፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርትን በብዝሃነት የሚቀበል ምርጫን ይወክላል። ስለዚህ ኢሳይያስ የጳውሎስን ብርቱ ማታለል እንደ አንድ ማታለል ብቻ ሳይሆን እንደ ማታለሎች ያቀርባል። ሌላው ክፍል ግን እውነትን የሚወዱ፣ የፍጹም እውነትን ቅድመ ሐሳብ የሚቀበሉ፣ እና በኢሳይያስ እንደ እግዚአብሔር ቃል የሚንቀጠቀጡ ሰዎች ሆነው የሚለዩ ናቸው።

ጌታ እንዲህ ይላል፤ ሰማይ ዙፋኔ ነው፣ ምድርም የእግሬ መረገጫ ናት፤ እንግዲህ ለእኔ የምትሠሩልኝ ቤት የትኛው ነው? የዕረፍቴስ ስፍራ የት ነው? እነዚህን ሁሉ እጄ ፈጥሮአቸዋልና፣ እነዚህም ሁሉ ሆነዋል፣ ይላል ጌታ፤ ነገር ግን የምመለከተው ወደዚህ ሰው ነው፣ ወደ ችግኝና መንፈሱ የተሰበረ ወደ ሆነው፣ ቃሌንም የሚፈራ ወደ ሆነው። በሬ የሚያርድ ሰው ሰውን እንደሚገድል ነው፤ በግን የሚሠዋ ውሸትን አንገት እንደሚቆርጥ ነው፤ ቀርባን የሚያቀርብ እንደ እራያ ደም የሚያቀርብ ነው፤ ዕጣንም የሚያጥን ጣዖትን እንደሚባርክ ነው። አዎን፣ እነርሱ የራሳቸውን መንገዶች መርጠዋል፣ ነፍሳቸውም በርኩሰታቸው ደስ ይላታል። እኔም ደግሞ መታለላቸውን እመርጣለሁ፣ የሚፈሩትንም በእነርሱ ላይ አመጣለሁ፤ ምክንያቱም በጠራሁ ጊዜ መልስ የሰጠ አልነበረም፣ በተናገርሁም ጊዜ አልሰሙም፤ ነገር ግን በዓይኔ ፊት ክፉ ነገር አደረጉ፣ ደስ የማይለኝንም መረጡ። በቃሉ የምትንቀጠቀጡ እናንተ፣ የጌታን ቃል ስሙ፤ ስለ ስሜ የጠሉአችሁና ያሳደዱአችሁ ወንድሞቻችሁ፡- "ጌታ ይክበር" አሉ፤ ነገር ግን እርሱ ለደስታችሁ ይገለጣል፣ እነርሱም ያፍራሉ። ኢሳይያስ 66:1-5።

በእግዚአብሔር ቃል የሚንቀጠቀጡ ሰዎች የእስራኤል ተጣሉ ሰዎች ናቸው፤ እነርሱም በመጨረሻው ዘመን እንደ ምልክት የተወከሉት ናቸው።

ለአሕዛብም ምልክትን ያቆማል፣ የእስራኤልንም ተበትኖች ይሰበስባል፣ የይሁዳንም ተበታተኑት ከምድር አራቱ ዳርቻዎች ይሰበስባል። ኢሳይያስ 11:12።

እግዚአብሔር የተበላሹ መሥዋዕቶችን እያቀረቡ ያሉት ወገኖች እነርሱ እንደ ሠሩት የሚናገሩትን ቤት የሠራው እርሱ እንደሆነ ያሳውቃል። "የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እነዚህ ናቸው" ብለው በሚያውጁበት ጊዜ የሚታሰቡበትም ያ ቤት ነው።

በእግዚአብሔር ቤት ደጅ ቁም፣ በዚያም ይህን ቃል አውጅ እና እንዲህ በል፤ እናንተ እግዚአብሔርን ለመስገድ በእነዚህ ደጆች የምትገቡ የይሁዳ ሁላችሁ፣ የእግዚአብሔርን ቃል ስሙ፣ የሰራዊት ጌታ፣ የእስራኤል አምላክ፣ እንዲህ ይላል፤ መንገዶቻችሁንና ሥራችሁን አስተካክሉ፣ እኔም በዚህ ስፍራ እንድትኖሩ አደርጋችኋለሁ። እንዲህ እያላችሁ፡- “የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፣ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፣ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እነዚህ ናቸው” ብላችሁ በሐሰተኛ ቃል አትታሙኑ። ኤርምያስ 7፡2-4።

በሐሰት ቃላት “የሚታሙኑ” ሰዎች፣ ውሸትን የሚያምኑ ናቸው። ጌታ የሠራው ቤት እርሱ ራሱ ባዘጋጀው መሠረት ላይ ተነሣ። እግዚአብሔር በጠራ ጊዜ መልስ ለመስጠት የከለከሉት ወገኖች የራሳቸውን መንገዶች መረጡ፣ በርኩሶቻችም ደስ አላቸው። ኤርምያስ በውስጡ ሊሄዱበት የሚገባ አንድ መንገድ ብቻ እንዳለ ሲናገር፣ እነርሱ “መንገዶችን” እና “በርኩሶቻችን” በብዙ ቁጥር መረጡ።

ስለዚህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ በመንገዶች ላይ ቁሙ፣ ተመልከቱም፣ ስለ አሮጌዎቹ መንገዶች ጠይቁ፣ መልካሙም መንገድ የት እንዳለ እውቁ፣ በእርሱም ሂደት ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ። እነርሱ ግን፣ በእርሱ አንሄድም አሉ። ደግሞም፣ የመልከቱን ድምፅ ስሙ ብዬ ጠባቂዎችን በላያችሁ ሸምሁ። እነርሱ ግን፣ አንሰማም አሉ። ስለዚህ አኢዛብ ሆይ፣ ስሙ፣ ማጎበርም ሆይ፣ በመካከላቸው ያለውን እውቁ። ምድር ሆይ፣ ስሚ፣ እነሆ፣ በዚህ ሕዝብ ላይ ክፉ ነገርን፣ የአሳባቸውንም ፍሬ አመጣለሁ፤ ምክንያቱም ቃሉን አልሰሙምና፣ ሕጌንም አልተቀበሉም፣ ነገር ግን ናቸው። ከሳባ ዕጣን፣ ከፍቅ አገርም ጣፋጭ ሸንቦቆ ወደ እኔ መምጣቱ ለምንድር ነው? የሚቃጠሉ መሥዋዕቶቻችሁ ተቀባይነት የላቸውም፣ መሥዋዕቶቻችሁም ለእኔ ደስ የሚያሰኙ አይደሉም። ኤርምያስ 6፡16-20።

በአሥራ አምስተኛው ምዕራፍ፣ ኤርምያስ ጀሮ ሳላቸው የማይሰሙትን ክፉ ጉባኤ “የዘባች ማጎበር” ብሎ ይጠራቸዋል። ይህ ጉባኤ በመጀመሪያውና በሁለተኛው መልአክ መልእክቶች ታሪክ ውስጥ እንዲሁም ደግሞ በሦስተኛው መልአክ ታሪክ ውስጥ “ጠባቂ” ተሰጥቶት ነበር፤ ነገር ግን የቀደሙት መንገዶች የሆነውን መልካሙን መንገድ ለመሄድ እምቢ አሉ። በዚያ ፋንታ በ“መንገዶች” ሄዱ። ስለዚህ ምክንያት፣ ኢሳይያስ እግዚአብሔር ብዙ ማታለያዎችን እንደሚመርጥ ይለያል፤ ምክንያቱም ከቀደሙት መንገዶች ፍጹም መንገድ ይልቅ የሐሰት መንገዶችን ብዛት መርጠዋልና። እንደ ኢሳይያስ ምስክርነት ሁሉ፣ የዘባች ማጎበር አምልኮ በጌታ ዘንድ የተጣለ ነው። እህት ዋይት የኢሳይያስን የማታለያዎች ብዛት ከጳውሎስ ከባድ ማታለያ ጋር በቀጥታ ታያይዘላች፤ እርሷም ይህን በመሠረታዊ እውነቶች እምቢታ አውድ ውስጥ ታስቀምጣለች፤ ይህም ጌታ ቤቱን የገነባበትና የሚገነባበት መሠረት ነው።

“በውጫዊው መልክ ሥር ያለውን የሚያይ፣ የሰዎችንም ልብ ሁሉ የሚያነብ እርሱ፣ ብዙ ብርሃን የተሰጣቸውን ስለ እነርሱ እንዲህ ይላል፡- ‘በሥነ ምግባራቸውና በመንፈሳዊ ሁኔታቸው ምክንያት አልተጨነቁም፣ አልደነገጡምም።’ አዎን፣ የራሳቸውን መንገዶች መርጠዋል፣ ነፍሳቸውም በርኩሶቻቸው ደስ ተሰኝታለች። እኔም ደግሞ ማታለያቸውን እመርጣለሁ፣ የሚፈሩትንም ነገር በእነርሱ ላይ አመጣለሁ፤ ምክንያቱም በጠራሁ ጊዜ የመለሰ አልነበረም፤ በተናገርሁም ጊዜ አልሰሙም፤ ነገር ግን በዓይኔ ፊት ክፉ ነገርን አደረጉ፣ ደስ ያላሰኝኝንም መረጡ።’ ‘ሊድኑ ዘንድ የእውነትን ፍቅር ስላልተቀበሉ፣’ ‘ነገር ግን በዓመፀ ደስ ስላላቸው፣’ ‘እግዚአብሔር ውሸትን እንዲያምኑ ጽኑ ማታለያ ይልክባቸዋል።’ ኢሳይያስ 66፡3, 4፤ 2 ተሰሎንቄ 2፡11, 10, 12።

“ሰማያዊው አስተማሪ እንዲህ ብሎ ጠየቀ፡- ‘ከዚህ የሚበልጥ የሚያሳስት ማታለያ ምን ሊኖር ይችላል? በትክክለኛው መሠረት ላይ እየገነባችሁ እንደሆነ እና እግዚአብሔርም ሥራችሁን እንደሚቀበል ሲመስላችሁ፣ በእውነቱ ግን ብዙ ነገሮችን በዓለማዊ መርህ መሠረት እየፈጸማችሁ በይጥም ላይ ኃጢአት እየሠራችሁ ነው። እነሆ፣ አንድ ጊዜ እውነትን ያወቁ ሰዎች የእግዚአብሔርነትን መልክ በመንፈሱና በኃይሉ ፈንታ ሲያስቡ፣ ራሳቸውንም ባለጠጋዎች እንደሆኑ፣ ብዙ ንብረትም እንዳከማቹ፣

ምንም እንዳያስፈልጋቸው ሲያስቡ፣ በእውነቱ ግን በሁሉም ነገር እጅግ የተቸገሩ ሲሆኑ፤ ይህ አእምሮን የሚቆጣጠር ታላቅ ማታለል፣ የሚስብ ስሕተት ነው።”

እግዚአብሔር ልብሳቸውን ንጹሕ ያደረጉ ታማኝ ባሪያዎቹን አልተለወጠባቸውም። ነገር ግን ብዙዎች፣ “ሰላምና ደኅንነት” እያሉ ይጮኻሉ፤ ሳይታሰቡ ጥፋት ግን በላያቸው እየመጣ ነው። ፍጹም ንስሐ ካልሆነ፣ ሰዎችም ልባቸውን በኑዛዜ ካላወረዱ እና እውነትን በኢየሱስ እንዳለች ካልተቀበሉ፣ ፈጽሞ ወደ ሰማይ አይገቡም። በእኛ ሰልፍ ውስጥ መንጻት በሚፈጸምበት ጊዜ፣ ከእንግዲህ ወዲህ ሀብታሞች ነን፣ በንብረትም በዝተናል፣ ምንም አያስፈልገንም ብለን እየተመከን በዕረፍት አንቀመጥም።

“ወርቃችን በእሳት የተፈተነ ነው፤ ልብሳችንም በዓለም ያልተበከለ ነው’ ብሎ በእውነት ማን ሊናገር ይችላል? አስተማሪዎችን ወደ እነዚያ የሚባሉት የጽድቅ ልብሶች እየጠቆመ አየሁ። እነርሱን ከእነርሱ አውልቆ፣ ከታች ያለውን ርኩሶት ገለጠ። ከዚያም እንዲህ አለኝ፡- ‘እንዴት በትዕቢት ርኩሶታቸውንና የባሕርይ መበስበሳቸውን እንደ ሸፈኑ አታይምን? “ታማኝዎ ከተማ እንዴት ጋለሞታ ሆነች!” የአባቴ ቤት የንግድ ቤት ሆኗል፤ መለኮታዊ ህልውናና ክብር ከእርሱ የራቁበት ስፍራ ሆኗል! በዚህ ምክንያት ድካም አለ፣ ኃይልም ጎድሏል።” Testimonies, volume 8, 249, 250.

በዚህ ክፍል ውስጥ፣ የኤርምያስ የፌዘኞች ጉባኤ ሰነፍ ደናግል የሆኑ ሎዶቅያውያን መሆናቸው ይገለጻል።
“በሰነፎች ድንግል የተወከለው የቤተ ክርስቲያን ሁኔታ ደግሞ እንደ ሎዶቅያ ሁኔታ ተነግሮበታል።”
Review and Herald, August 19, 1890.

የሰነፎች ድንግል በእኩል ሌሊት ጩኸት መድረስ ጊዜ የዘይታቸውን እጥረት ያሳያሉ፤ ይህም ከዚህ በፊት ራሳቸው ለመከተል ከመረጡት መንገድ ጋር የሚስማማ ማታለልን ሲቀበሉ ሲሆን፣ በተመሳሳይ ጊዜ የኤርምያስን አሮጌ መንገዶች ይጥላሉ። አሮጌዎቹ መንገዶች ዕረፍትና መታደስ የሚገኙባቸው ስፍራዎች ናቸው፤ ያም ዕረፍትና መታደስ የኋለኛው ዝናብ ነው።

“ሦስተኛው የመልአኩ መልእክት ወደ መዘጋቱ የነበረውን ጊዜ እንደመለከት ተመራሁ። የእግዚአብሔር ኃይል በሕዝቡ ላይ አርፎ ነበር፤ ሥራቸውንም ፈጽመው ነበር እና ከፊታቸው ለነበረው የፈተና ሰዓት ተዘጋጅተው ነበር። የዘገየውን ዝናብ፣ ወይም ከጌታ ፊት የሚመጣውን ማደስ ተቀብለው ነበር፤ ሕያው ምስክርነቱም እንደ ገና ነቅቶ ነበር። የመጨረሻው ታላቅ ማስጠንቀቂያ በየስፍራው ተሰምቶ ነበር፤ መልእክቱንም ሊቀበሉ ያልፈቀዱትን የምድር ነዋሪዎች አስነሥቶና አስቆጥቶ ነበር።” Early Writings, 279.

የመንፈስ ቅዱስ መፍሰስ በሚፈጸምበት ጊዜ፣ እውነትን የማይወዱ ስለሆኑ በእውነት ፋንታ ውሸትን እንዲያምኑ የመረጡት ሞኝ ላኦዶቅያውያን ደናግል ላይ ብርቱ ማታለል ይፈስሳል። እውነትን መክደድ ሕግን ከመክደድ ጋር አንድ ተደርጎ ይቁጠራል፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር ሕግ በትንቢታዊ ደንቦቹ ውስጥ ተገልጦ ይኖራል።

“መገለጥ አዲስ ነገርን መፍጠር ወይም መፈልሰፍ አይደለም፤ ነገር ግን እስኪገለጥ ድረስ ለሰዎች ያልታወቀውን ነገር መግለጥ ነው። በወንጌል ውስጥ የተካተቱት ታላላቅና ዘላለማዊ እውነቶች በትንቢት ፍለጋና በእግዚአብሔር ፊት ራሳችንን በማዋረድ ይገለጣሉ። መለኮታዊው መምህር የእውነትን ፈላጊ ትሑት ሰው አእምሮ ይመራል፤ እናም በመንፈስ ቅዱስ መሪነት የቃሉ እውነቶች ለእርሱ ይታወቃሉ። እንዲሁም እንደዚህ በመመራት ከሚገኘው ዕውቀት የበለጠ እርግጠኛና ውጤታማ መንገድ የለም። የአዳኙ ተስፋ እንዲህ ነበር፤ ‘እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል።’ የእግዚአብሔርን ቃል እንድንረዳ የሚያደርገን በመንፈስ ቅዱስ መሰጠት ነው።”

መዝሙረኛው እንዲህ ይጽፋል፤ “አንድ ወጣት መንገዱን በምን ያነጻጻፋል? እንደ ቃልህ በመጠንቀቅ። በፍጹም ልቤ ፈልጌሃለሁ፤ ከትእዛዛትህ እንዳልሳት አትፍቀድልኝ... ከሕግህ ውስጥ ያሉትን ድንቅ ነገሮች እመለከት ዘንድ ዓይኖቼን ግለጥልኝ።”

“እኛ እውነትን እንደ ተሰወረ መዝገብ እንፈልግ ዘንድ ተጠንቅቀናል። ጌታ እውነትን በእውነት ለሚፈልግ ሰው ማስተዋልን ይከፍታል፤ መንፈስ ቅዱስም የራእይን እውነቶች እንዲገነዘብ ያስችለዋል። መዝሙረኛው ዓይኖቹ እንዲከፈቱለት ከሕጉ ውስጥ ያሉትን ድንቅ ነገሮች እንዲያይ በሚለምንበት ጊዜ ይህንን ማለቱ ነው። ነፍስ የኢየሱስ ክርስቶስን ብልጫዎች በጉጉት በምትናፍቅበት ጊዜ፣ አእምሮው የተሻለውን ዓለም ክብሮች ለመገንዘብ ይችላል። የእግዚአብሔርን ቃል እውነቶች ልንረዳ የምንችለው በመለኮታዊው አስተማሪ እርዳታ ብቻ ነው። በክርስቶስ ትምህርት ቤት የአምልኮ ምስጢሮች ማስተዋል ስለሚሰጠን፣ ትሑትና ዝቅተኛ መሆንን እንማራለን።” Sabbath School Worker, December 1, 1909.

የኋለኛው ዝናብ መልእክትን ወይም ዘዴውን መናቅ የእግዚአብሔርን ሕግ መናቅ ነው። ኤርምያስ “ቃሌንም አልሰሙም፣ ሕጌንም አልተቀበሉም፣ ነገር ግን ናቁት” ብሎ ሲናገር፣ ከሆሴዕ ጋር በአንድነት እየተስማማ ነው።

ሕዝቤ በእውቀት እጥረት ጠፍቷል፤ አንተ እውቀትን ስለ ናቅህ፣ እኔም ደግሞ እተውሃለሁ፣ ለእኔም ካህን እንዳትሆን፤ የአምላክህንም ሕግ ስለ ረሳህ፣ እኔም ደግሞ ልጆችህን እረሳለሁ። ሆሴዕ 4፥6።

ሰነድች የሚጥሉት እውቀት በዳንኤል መጨረሻው ዘመን እንደሚፈጠር የተለየው የእውቀት መጨመር ነው። በመጨረሻው ዘመን በ1798፣ ከዚያም እንደገና በመጨረሻው ዘመን በ1989፣ እግዚአብሔር እያንዳንዱን ከእነዚህ ሁለት ተመሳሳይ ትውልዶች መሠረት ሲያቆም ለመጠቀም በመረጠው መልእክተኛ መካከል መደበኛ ቅርጽ የተሰጠው የእውቀት መጨመር ነበር። እነዚያ መሠረታዊ እውነቶች ለየትኛውም ታሪካቸው ለተመረጡት መልእክተኞች በተገለጡ አንዳንድ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ደንቦች የተደራጁ ነበሩ፤ እነዚህም መሠረታዊ እውነቶች የኤርምያስ የቀድሞ መንገዶች ናቸው። በመጨረሻም የእኩለ ሌሊት ጩኸትና የታላቁ ጩኸት መልእክቶች ዘይትን የሚወክሉ እውነቶችም ናቸው። የኋለኛው ዝናብ በአንድ መቶ አርባ አራት ሺህ መታተም ታሪክ ውስጥ የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክትን ያመነጫል፤ ከዚያም በኋላ አሁንም በባቢሎን ያለው ሌላው የእግዚአብሔር መንጋ በሚሰበሰብበት ታሪክ ውስጥ የታላቁ ጩኸት መልእክትን ያመነጫል። የኋለኛው ዝናብ መልእክትም ነው፣ መልእክቱንም የሚያመነጭ ሥርዓተ-ዘዴም ነው። የዳንኤል የእውቀት መጨመር ሰስት-ደረጃ ያለውን የፈተና ሂደት ይጀምራል።

እርሱም አለ፤ ዳንኤል ሆይ፣ ሂድ፤ እነዚህ ቃላት እስከ ፍጻሜው ዘመን ድረስ ተዘግተውና ታትመው ይኖራሉና። ብዙዎች ይነጻሉ፣ ነጭም ይሆናሉ፣ ይፈተኑማል፤ ነገር ግን ክፉዎች በክፋት ይሠራሉ፤ ከክፉዎቹም አንዳቸው አያስተውሉም፤ ጠቢባን ግን ያስተውላሉ። ዳንኤል 12፥9, 10።

የዳንኤል ክፉዎች የማቴዎስ ሞሞች ድንግልናዎች ናቸው፤ እነርሱም የሎዶቅያን ሁኔታቸውን ለመጠበቅ የሚመርጡ ናቸው። ሁኔታቸው የሚገለጠው በዳንኤል ሦስቱ ፈተናዎች ሦስተኛው ደረጃ ላይ ነው። በዚያም ጥበቦችና ክፉዎች ሁለቱም ይፈተናሉ። የመጨረሻው ፈተና ፍርድ የሚፈጸምበት ስፍራ ነው። በዚያም ሁለቱም ክፍሎች ዘይቱ እንዳላቸው ወይም እንደሌላቸው ያሳያሉ።

“ደግሞም እነዚህ ምሳሌዎች ከፍርድ በኋላ የምሕረት ጊዜ እንደሚኖር ያስተምራሉ። የወንጌል ሥራ በተፈጸመ ጊዜ፣ ወዲያውኑ በመልካምና በክፉ መካከል መለየት ይከተላል፤ የእያንዳንዱም ወገን ዕጣ ፈንታ ለዘላለም ይወሰናል።” የክርስቶስ የምሳሌ ትምህርቶች፣ 123።

በሦስተኛው ፈተና የባሕርይ መገለጥ አምላኪዎችን ወይ ሞኝ ሎዶቅያዊ ወይም ጥበበኛ ፈላጊዎች መሆናቸውን ይለያል። የመጨረሻው ፈተና ከኋለኛው ዝናብ መልእክት ጋር ተያይዞ ይፈጸማል፤ ይህም

በኋለኛው ዝናብ ሥነ-ዘዴ ተገልጦ ወደ ብርሃን የመጣ ነው። የኋለኛውን ዝናብ ሥነ-ዘዴ መናቅ አንድን ነፍስ የኋለኛውን ዝናብ መልእክት ማስተዋል የማትችልበት ሁኔታ ውስጥ ያኖራታል። መልእክቱና ሥነ-ዘዴው በኢሳይያስ የመጨረሻው ፈተና እንደሆኑ ተለይተዋል።

እርሱ እውቀትን ለማን ያስተምራል? ትምህርትንስ ለማን ያስረዳል? ከወተት ለተነጡ፣ ከጡትም ለተለዩት ነው። ሥርዓት በሥርዓት ላይ፣ ሥርዓት በሥርዓት ላይ፤ መስመር በመስመር ላይ፣ መስመር በመስመር ላይ፤ ጥቂት እዚህ፣ ጥቂት እዚያ መሆን አለበትና። በተንተባተቡ ከንፈሮችና በሌላ ልሳን ለዚህ ሕዝብ ይናገራልና። እርሱም፡- ድካም ላይ ያለው የሚያርፍበት ዕረፍት ይህ ነው፣ መታደስም ይህ ነው ብሎ ነበር፤ ነገር ግን ለመስማት አልፈቀዱም። ስለዚህ የእግዚአብሔር ቃል ለእነርሱ ሥርዓት በሥርዓት ላይ፣ ሥርዓት በሥርዓት ላይ፤ መስመር በመስመር ላይ፣ መስመር በመስመር ላይ፤ ጥቂት እዚህ፣ ጥቂት እዚያ ሆነባቸው፤ ይህም እንዲሄዱ፣ ወደ ኋላም እንዲወድቁ፣ እንዲሰበሩ፣ በወጥመድም እንዲያዙና እንዲወሰዱ ነው። ስለዚህ በኢየሱሳም ያለውን ይህን ሕዝብ የምትገዙ ፊደኞች ሰዎች ሆይ፣ የእግዚአብሔርን ቃል ስሙ። እናንተ፡- ከሞት ጋር ቃል ኪዳን አድርገናል፣ ከሲኦልም ጋር ስምምነት አለን፤ የሚጥለቀቀው መቅሰፍት በሚያልፍ ጊዜ ወደ እኛ አይደርስም፤ ሐሰትን መጠጊያችን አድርገናልና፣ ከውሸትም በታች ተሸሽገናል ብላችኋልና፤ ስለዚህ ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡- እነሆ፣ ለመሠረት በጽዮን ድንጋይን አኖራለሁ፣ የተፈተነ ድንጋይ፣ ክቡር የማዕዘን ራስ ድንጋይ፣ የታመነ መሠረት፤ የሚያምን አይቸኩልም። ፍርድንም መስመር አደርጋለሁ፣ ጽድቅንም ቱንቢ አደርጋለሁ፤ በረዶም የሐሰትን መጠጊያ ይጠርጋል፣ ውኆችም መሸሸጊያውን ያጥለቀልቁታል። ከሞት ጋር ያደረጋችሁት ቃል ኪዳንም ይፈርሳል፣ ከሲኦልም ጋር ያላችሁ ስምምነት አይጸናም፤ የሚጥለቀቀው መቅሰፍት በሚያልፍ ጊዜ በእርሱ ትረገጣላችሁ። ኢሳይያስ 28:9-18።

በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ ያለው “የሚያጥለቀልቅ መቅሰፍት” በአሜሪካ ውስጥ በቅርቡ በሚመጣው የእሱድ ሕግ የሚጀምረው የእሱድ ሕግ ቀውስ እየተራመደ የሚሄድ ሂደት ነው። “የእውነትን ፍቅር” የማይይዙ እነዚያ ሞኞችና ክፉዎች ሎዶቅያውያን፣ ስለዚህም የእውቀትን መጨመር የሚከለክሉ፣ “የሚያጥለቀልቅ መቅሰፍት” በእነርሱ ላይ “አይመጣም” ብለው ያምናሉ፤ ምክንያቱም ከሌሎች ነገሮች መካከል፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ ያለውን የሮም ምልክት ሐሰተኛ ትርጓሜ ለመቀበል መርጠዋል። ይህን በማድረጋቸውም፣ በራሳቸው ትንቢታዊ መሠረት ላይ የተመሠረተ ሐሰተኛ ትንቢታዊ አብነት ፈጠሩ። መሠረታቸው በአሸዋ ላይ የተሠራ ነው፤ አሸዋም የተፈጸመ ብዙ ትንንሽ ድንጋዮችን ይወክላል። የጥበበኞች መሠረት ግን በአንዱ ድንጋይ ላይ የተሠራ ነው።

ለእኔ በተሰጠኝ የእግዚአብሔር ጸጋ መሠረት፣ እንደ ጥበበኛ ዋና ገንቢ መሠረቱን አኖርሁ፣ ሌላውም በላይ ይገነባል። ነገር ግን እያንዳንዱ ሰው በላይ እንዴት እንደሚገነባ ይጠንቀቅ። ከተኖረው መሠረት በቀር፣ እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፣ ሌላ መሠረት ማንም ሊኖር አይችልምና። ነገር ግን ማንም በዚህ መሠረት ላይ ወርቅ፣ ብር፣ የከበሩ ድንጋዮች፣ እንጨት፣ ሣር፣ ገለባ ቢገነባ፤ የእያንዳንዱ ሰው ሥራ ግልጥ ይሆናል፤ ቀኑ ይገልጠዋልና፣ በእሳት ይገለጣልና፤ እሳቱም የእያንዳንዱን ሰው ሥራ ምን ዓይነት እንደሆነ ይፈትነዋል። 1 ቆሮንቶስ 3:10-13።

የሐሰት መሠረቶች ከእውነተኛው መሠረት፣ እርሱም ክርስቶስ ኢየሱስ—ዓለቱ—ጋር በተቃራኒ ይቀርባሉ። እውነተኛው ወይም ሐሰተኛው መሠረት በዳንኤል ሦስት ፈተናዎች ውስጥ በመጨረሻው ፈተና ይገለጣል። እርሱም “በእሳት ይገለጣል”—ይህም ድንገት ወደ ቤተ መቅደሱ የሚመጣው የቃል ኪዳን መልእክተኛ እሳት ነው። ከዚያም ከሞት ጋር ቃል ኪዳን ያደረገ አንድ ክፍል ይገለጣል፣ እንዲሁም ከሕይወት ጋር ቃል ኪዳን ያደረገ አንድ ክፍል ይገለጣል።

እነሆ፣ መልእክተኛዬን እልካለሁ፤ እርሱም በፊቴ መንገዱን ያዘጋጃል፤ እናንተም የምትፈልጉት ጌታ ድንገት ወደ ቤተ መቅደሱ ይመጣል፤ የቃል ኪዳንም መልእክተኛ፣ እርሱን ደስ የምትሰኙበት፤ እነሆ፣

እርሱ ይመጣል። ይላል የሠራዊት ጌታ። ነገር ግን የመምጣቱን ቀን ማን ይቻለዋል? ሲገለጥስ ማን ይቆማል? እርሱ እንደ አቅላጠ እሳት ነውና። እንደ አጣቢዎችም ሳሙና፤ ብርን እንደሚያቅልጥና እንደሚያነጻ ተቀምጦ ይኖራል፤ የሌዊንም ልጆች ያነጻል። እንደ ወርቅና ብርም ያጠራቸዋል። ስለዚህም በጽድቅ መባ ለጌታ ያቀርቡ ዘንድ። በዚያን ጊዜም የይሁዳና የኢየሩሳሌም መባ እንደ ቀድሞ ዘመንና እንደ ጥንት ዓመታት ለጌታ ደስ የሚያሰኝ ይሆናል። እኔም ለፍርድ ወደ እናንተ እቀርባለሁ፤ በመተት ሠሪዎችም ላይ፣ በአመንዝሮችም ላይ፣ በሐሰት በሚምሉም ላይ፣ የቀጥረኛውን ዋጋ በደመወዙ የሚገፉትን፣ መበለቲቱንና አባት የሌለውን የሚጨቁኑትን፣ እንግዳውንም ከፍርዱ የሚያገሉትን፣ እኔንም የማይፈሩትን ላይ ፈጣን ምስክር እሆናለሁ። ይላል የሠራዊት ጌታ። ሚልክያስ 3፡1-5።

የኪዳኑ መልእክተኛ በፍርድ ይቀርባል በማለት የዳንኤል የፈተና ሂደት ወደ ሦስተኛው ፈተና ሲደርስ፣ ጥበበኞቹና ክፉዎቹም ሲፈተኑ ነው። የዳንኤል ሦስት-ደረጃ የፈተና ሂደት የሚጀምረው በዘመኑ ፍጻሜ ጊዜ ሲሆን፣ በዚያን ጊዜ የዳንኤል መጽሐፍ ይፈታል እውቀትም ይጨምራል። የእውቀት መጨመር ጥርት የሚያገኘው መለከት በሚነፋው የተመረጠ መልእክተኛ ሥራ አማካኝነት ነው። ያ መልእክተኛ በሚልክያስ “መንገዱን የሚያዘጋጅ” በሚል “መልእክተኛ” ተጠርቶ ተነግሮለታል፤ ይህም የኪዳኑ መልእክተኛ ከመምጣቱ በፊት ነው፤ እርሱም በእሳት ማን ከእርሱ ጋር ወደ ኪዳን እንደገባ፣ ወይም ማን ከሞት ጋር ኪዳን ለማድረግ እንደመረጠ ይገልጻል። በሚሰራዊት ታሪክ ውስጥ ክርስቶስ በጥቅምት 22, 1844 ድንገት ወደ መቅደሱ መጣ፤ ይህም በቅርቡ የሚመጣውን የእሑድ ሕግ አስቀድሞ የሚያመለክት የመንገድ ምልክት ነው።

“ክርስቶስ መቅደሱን ለማንጸት እንደ ሊቀ ካህናታችን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መምጣቱ፣ በዳንኤል 8፡14 እንደ ተገለጠው፤ የሰው ልጅም ወደ ዘመናት ጥንታዊው መምጣቱ፣ በዳንኤል 7፡13 እንደ ቀረበው፤ እንዲሁም ጌታ ወደ መቅደሱ መምጣቱ፣ በሚልክያስ እንደ ተነገረው፣ የአንድ ነገር መግለጫዎች ናቸው፤ ይህም ደግሞ ክርስቶስ በማቴዎስ 25 በአሥሩ ደናግል ምሳሌ እንደ ገለጸው ሙሽራው ወደ ሰርግ መምጣት በሚወክለው መልኩ ተመስሏል።” ታላቁ ተጋድሎ፣ 426።

የዳንኤል ሦስቱ ፈተናዎች የመጨረሻው በቅርቡ በሚመጣው የእሑድ ሕግ ጊዜ ይከሰታል፤ በዚያን ጊዜ የቃል ኪዳኑ መልእክተኛ ይመጣል እና በእሳት በመግለጥ በሌዊውያን አውድ ውስጥ የተቀመጠውን ከሕይወት ወይም ከሞት ጋር ቃል ኪዳን ያደረገ ማን እንደሆነ ያሳያል። ሚልክያስ የማቴዎስን ጥበበኞችና ሰነፎች ደናግል፣ ማለትም የዮሐንስን ሎዶቅያውያንና ፊላዴልፍያውያን፣ እንዲሁም የዳንኤልን ጥበበኞችና ኃጥኣን ሲገልጽ፣ ሁለቱም ቡድኖች በእሳት ይፈተናሉ፤ ከዚያም ማን ሌዊዊ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ያሳያሉ።

ሌዊውያን በወርቃማ ጥጃዎች ሁለቱ ዓመፆች ውስጥ በታማኝነት የቆሙትን ሰዎች ምልክት ናቸው። የመጀመሪያው ዓመፅ የአሮን ዓመፅ ሲሆን፣ ሁለተኛውም የይሮብዓም ዓመፅ ነበር። በሁለቱም ምሳሌዎች ውስጥ ሌዊውያን ታማኞቹን ይወክላሉ፤ እነዚህም ሁለት ምሳሌዎች በቅርቡ በሚመጣው የእሑድ ሕግ ጊዜ በሌዊውያን የተወከለ አንድ ቡድን ታማኝነት የሚመሰክሩ ሁለት ምስክሮችን ያቀርባሉ። አሮን ወርቃማ ጥጃ ሠራ። ወርቅ የባቢሎን ምልክት ነው፤ ጥጃም የአውሬ ምስል ነው። ከዚያም በዓል አቆመ፣ ሰነፎቹም ሕዝብ በጥጃው ዙሪያ ዕራቁታቸውን ሆነው ጨፈሩ። የዓመፆቸው ሁሉ መሠረትና አነሳስ የተመረጠውን መልእክተኛ ሙሴን በመቃወማቸው ላይ የተመሠረተ ነበር።

ሙሴም አሮንን፣ “በእነርሱ ላይ እንዲህ ታላቅ ኃጢአት እንድታመጣቸው ይህ ሕዝብ ምን አደረገብህ?” አለው። አሮንም አለ፣ “የጌታዬ ቁጣ አይነድድ፤ ይህን ሕዝብ ክፉ ነገር ለማድረግ እንደ ተሰጡ አንተ ታውቃለህ። እነርሱም፣ ‘ከፊታችን የሚሄዱ አማልክት ሥራልን፤ ከግብፅ ምድር ያወጣን ያ ሙሴ ሰው ምን እንደ ሆነበት አናውቅምና’ አሉኝ። እኔም፣ ‘ማንም ወርቅ ያለው ቢኖር ያውልቀው’ አልኳቸው። እነርሱም ሰጡኝ፤ እኔም ወደ እሳት ጣልሁት። ይህም ጥጃ ወጣ።” ሙሴም ሕዝቡ ዕራቁታቸውን እንደ ሆኑ ባዩ ጊዜ፤ (አሮን በጠላቶቻቸው መካከል ለውርደታቸው ዕራቁታቸውን አድርጓቸው ነበርና፤) ሙሴ በሰፈሩ በር ላይ ቆመና፣ “ማን ለእግዚአብሔር ነው? ወደ እኔ ይምጣ” አለ። የሌዊም ልጆች ሁሉ ወደ

እርሱ ተሰበሰቡ። እርሱም አላቸው፤ “የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ እያንዳንዱ ሰው ሰይፍን በጎኑ ይታጠቅ፤ ከበር ወደ በር በሰፈሩ ሁሉ ውስጥ ይመላለስ፤ እያንዳንዱም ሰው ወንድሙን፣ እያንዳንዱም ሰው ጓደኛውን፣ እያንዳንዱም ሰው ባልንጀራውን ይግደል።” የሌዊም ልጆችም እንደ ሙሴ ቃል አደረጉ፤ በዚያም ቀን ከሕዝቡ ሦስት ሺህ ያህል ሰዎች ወደቁ። ዘፀአት 32፡21-28።

የዳኑት ሰዎች የሎዶቅያ ሰዎች ነበሩ፤ እነርሱም “የራቁታቸውን ነውር” ገለጡ፤ ይህም የስድስተኛው መቅሰፍት ማስጠንቀቂያ ነው፤ ማለትም ዘመናዊቱ ሮም እንደ ዘንዶው፣ እንደ አውሬው እና እንደ ሐሰተኛው ነቢይ ባለ ሰስት እጥፍ አቀራረብ መገንባቷን ትክክለኛ ማስተዋል የሚያስፈልግ መሆኑን የሚጠነቀቅ ማስጠንቀቂያ ነው። ያ ማስጠንቀቂያ ከኡርያ ስሚዝ የግል ትርጓሜ ጋር በጥብቅ ይጋጫል፤ ይህ ትርጓሜ ከስድስተኛው መቅሰፍትና ከአርማኔዶን ጋር የተያያዙትን እውነቶች አጠፋ።

የሎዶቅያውያን ሁኔታቸውን የገለጡት ሰዎች የተመረጠውን መልእክተኛ ሥልጣን አልተቀበሉም፤ እንዲሁም “የዕለቱ” የተባለውን የሰይጣን ምልክት የክርስቶስ የመቅደስ አገልግሎት ቅዱስ ምልክት መሆኑን ለመለየት እንደሚመርጡት ሰዎች ተመሳሳይ የተዛባ ግንዛቤ አሳዩ። መዳናቸውን ለአንድ ምሳሌያዊ አምላክ አስጠጉ፤ ነገር ግን ለማምለክ የመረጡት አምላክ የግብፅ አምላክ ምልክት ነበር፤ ግብፅም የዘንዶው ምልክት ናት። እንደ ሎዶቅያዊ አድሼንቲዝም ሁሉ፣ “የዕለቱ” የአረማዊት ሮም ማለትም የዘንዶው ምልክት መሆኑን የሚያስተምረውን እውነት እምቢ አሉ፤ ይልቁንም ይህን የሰይጣን ምልክት የክርስቶስ ምልክት አድርገው ለዩ።

የሰው ልጅ ሆይ፣ ፊትህን በግብፅ ንጉሥ በፈርዖን ላይ አድርግ፤ በእርሱም ላይ እና በግብፅም ሁሉ ላይ ትንቢት ተናገር፤ ተናገርም፣ እንዲህ በል፤ የጌታ እግዚአብሔር ቃል እንዲህ ይላል፤ እነሆ፣ እኔ በአንተ ላይ ነኝ፤ የግብፅ ንጉሥ ፈርዖን ሆይ፤ በወንዞቹ መካከል የሚተኛው ታላቁ ዘንዶ፣ “ወንዜ የራሴ ነው፤ ለራሴም ሠርቼዋለሁ” ያለው። ሕዝቅኤል 29፡2፣ 3።

የአሮን አመፀኞች በወርቃማው ጥጃ የተወከለው የዘንዶው ምልክት ከግብፅ ባርነት ያወጣቸው አምላክ እንደሆነ የሚናገረውን ሐሰት አመኑ። የሎዶቅያ አድሼንቲዝም ደግሞ “ዘወትር” ተብሎ በሚወከለው የአረማዊት ሮም (ዘንዶው) ምልክት በሰማያዊው መቅደስ በሚፈጽመው አገልግሎቱ ሰዎችን ከኃጢአት ባርነት ለማዳን ሥራው የሆነው የክርስቶስ ምልክት ነው የሚለውን ሐሰት ያምናል። እነርሱ ደግሞ በ“ዘወትር” ምልክትነት ላይ በተነሣው ክርክር የሎዶቅያ አድሼንቲዝም እንዳደረገው ሁሉ የተመረጠውን መልእክተኛ አልተቀበሉም።

በላኦዶቅያዊ አድሼንቲዝም የመጀመሪያው ትውልድ (1844 እስከ 1888) የሰባቱን ዘመናት ለመለየት ሚሊር ያደረገውን ሥራ እምቢ አሉ። በሁለተኛው ትውልዳቸው (1888 እስከ 1919) “የዕለቱን” እውነት የመከድ ሂደት ጀመሩ። በሦስተኛው ትውልዳቸው (1919 እስከ 1957) “የሕዝብህ ዘራፊዎች” አንጥዮክስ ኤፕፋኔስ ነው ወደሚለው የክህደተኛ ፕሮቴስታንቲዝም ግንዛቤ ተመልሰው ነበር። በ2001 ሴፕቴምበር 11 ላይ ሦስተኛው ወዮ በዚያ ቀን በደረሰ ጊዜ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት ውስጥ የእስልምናን ሚና እምቢ አሉ። እያንዳንዱ ከእነዚያ አራቱ እውነቶች በሚለር የተጠበቀ ሲሆን በዕንባቆም ሁለቱ ጽላቶች ላይ የተወከለ ነው፤ እያንዳንዱም “የተመረጠው” ብላ ሲስተር ኋይት ለምትጠራው ሚሊር ሥራ የሚመለከቱ መሠረታዊ እውነቶች ናቸው።

የኢዮርብዓም ዓመፀ የተጀመረው ኢዮርብዓምን የመጀመሪያ ንጉሣቸው አድርገው ያነገሡትን አሥሩን ነገዶች ያካተተው የሰሜኑ መንግሥት በመነሻው ላይ ነበር። ኢዮርብዓም ሁለት የወርቅ ጥጃዎችን ሠርቶ አንዱን ቤተል ማለትም የእግዚአብሔር ቤት በሚል ስፍራ ላይ፣ ሌላውንም ዳን ማለትም ፍርድ በሚል ስፍራ ላይ አኖረ። ቤተልና ዳን በአንድነት ቤተ ክርስቲያንን (ቤተል) እና መንግሥትን (ዳን) የሚወክል ጥምረት ናቸው። እንዲሁም እንደ አሮን ዓመፀ ሁሉ ጥጃዎቹ የባቢሎን ምልክት ከሆነ ወርቅ ተሠርተው ነበር፤

ሁለቱም የአውሬ ምስል ነበሩ። እንደ አሮንም ሁሉ ኢዮርብዓም ዓመታዊ በዓል ሾመ፤ ጥጃዎቹንም የእግዚአብሔርን ሕዝብ ከግብፅ ያወጡ አማልክት መሆናቸውን ገለጡ።

ኢዮርብዓምም በልቡ። አሁን መንግሥቱ ወደ ዳዊት ቤት ይመለሳል፤ ይህ ሕዝብ በኢየሩሳሌም ባለው በእግዚአብሔር ቤት መሥዋዕት ለማቅረብ ቢወጣ፣ የዚህ ሕዝብ ልብ ወደ ጌታቸው ወደ ይሁዳ ንጉሥ ወደ ሮብዓም ይመለሳል፤ እኔንም ይገድሉኛል፤ ደግሞም ወደ ይሁዳ ንጉሥ ወደ ሮብዓም ይመለሳሉ አለ። ንጉሡም ተማክሮ ሁለት የወርቅ ጥጃዎች ሠራ፣ እንዲሁም አላቸው። ወደ ኢየሩሳሌም መውጣት እጅግ ያስቸግራችኋል፤ እስራኤል ሆይ፣ ከግብፅ ምድር ያወጡህ አማልክትህ እነሆ። አንዱንም በቤቴል አቆመ፣ ሌላውንም በዳን አኖረ። ይህም ነገር ኃጢአት ሆነ፤ ሕዝቡ በአንደኛው ፊት ሊሰግድ እስከ ዳን ድረስ ይሄድ ነበርና። የኮረብታ መስገጃዎችንም ቤት ሠራ፣ ከሌዊ ልጆችም ያልሆኑትን ከሕዝቡ ዝቅተኛዎች ካህናት አደረገ። ኢዮርብዓምም በስምንተኛው ወር በወሩ በአሥራ አምስተኛው ቀን፣ በይሁዳ እንዳለው በዓል የሚመስል በዓል አደረገ፤ በመሠዊያውም ላይ ሠዋ። በቤቴልም እንዲሁ አደረገ፣ ለሠራቸው ጥጃዎች እየሠዋ፤ በቤቴልም የሠራቸውን የኮረብታ መስገጃዎች ካህናት አኖረ። በቤቴልም በሠራው መሠዊያ ላይ በስምንተኛው ወር በወሩ በአሥራ አምስተኛው ቀን፣ ከራሱ ልብ የፈጠረው በሆነው ወር፣ ሠዋ፤ ለእስራኤልም ልጆች በዓል አደረገ፤ በመሠዊያውም ላይ ወጥቶ ዕጣን አጠነ። 1 ነገሥት 12፡26-33።

ኢዮርብዓም “በራሱ ልብ አሰበ፤” ይህም ኡርያ ስሚዝ የትንቢታዊ አቀራረቡን ለመገንባት “የግል ትርጓሜ” በማስገባት ያደረገውን ሥራ ይወክላል። ኢዮርብዓም የአሮንን አርአያ ተከተለ፤ በዚህም የግብፅን አምላክ እውነተኛው አምላክ መሆኑን በተሳሳተ መልኩ አቀረበ። አሮንና ኢዮርብዓም ያመነጩት አምላክ ሁለቱም፣ የሮምን ሁለት ዓይነት ባሕርይ እንደ መንግሥታዊ ጥበብና እንደ ቤተ-ክርስቲያናዊ ጥበብ ምልክት በሆነ ምልክት ላይ በተሳሳተ አጠቃቀም የተመሠረተ ነበር። አሮንና ኢዮርብዓም ሁለቱም የዘንዶውን ኃይል ምስል ከአውሬው ምስል ምልክትነት ጋር እየለዩ ነበር። ስለዚህ እነዚያ ሁለቱ ቅዱሳን የዓመፅ ታሪኮች የእግዚአብሔርን ሕዝብ ታላቅ ፈተና ይወክላሉ፤ በእርሱም ዘላለማዊ እጣ ፈንታቸው ይወሰናል። ያ ፈተና፣ እንደ መንፈሳዊ መነሣሣት መሠረት፣ የአውሬው ምስል መቋቋም ፈተና ነው።

በ1843 የፈር ቀዳሚዎች ሰንጠረዥ ላይ የገባው፣ ሮምን “የሕዝብህ ዘራፊዎች” እንደ ምልክት የሚያመለክት ምልክት ላይ የተነሣው የመጀመሪያው ክርክር፣ ዘራፊዎቹ ሮም መሆናቸው እውነት ሲሆን በዚያ ምትክ አንቲዮኮስ ኤፒፋኔስ ዘራፊው ነው ብሎ አስረዳ። የመጀመሪያው ክርክር፣ “የሕዝብህ ዘራፊዎች” ሮም መሆናቸውን በተመለከተ የመጨረሻውን ክርክር ይወክላል፤ እርሱም አሁን የሚከራከረው ዘራፊዎቹ ሮም ሳይሆኑ ዩናይትድ ስቴትስ ናቸው የሚል ነው። ሆኖም፣ በዳንኤል አሥራ አንድ ቁጥር አሥር እስከ አሥራ አምስት ድረስ አንቲዮኮስ የዩናይትድ ስቴትስ ምልክት ነው፤ ስለዚህ ማን እንደሚወከል በተመለከተ የመጀመሪያው ሐሰትና የመጨረሻው ሐሰት አንድ ናቸው።

በመጨረሻዎቹ ዘመናት አንቲዮኮስ የሚወክለው ምን እንደሆነ ላይ ያለው ጨለማና ውዥንብር፣ እንደ አሮንና ኢዮርብዓም ዐመፅ እንዳደረገው ሁሉ፣ ስለ አውሬው ምስል ደግሞ ውዥንብርን ያመጣል። ስለ አውሬው ምስል ያለው ውዥንብር የሚፈጠረው፣ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ታላቁ ፈተና የሆነው የአውሬው ምስል መቋቋም በሚከናወንበት በዚያው ጊዜ ነው።

“ጌታ የአውሬው ምስል የምህረት ዘመን ከመዘጋቱ በፊት እንደሚቋቋም በግልጽ አሳይቶኛል፤ ምክንያቱም በእርሱ አማካይነት የዘላለማዊ እጣ ፈንታቸው የሚወሰንበት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ታላቅ ፈተና ይሆናልና። አቋማችሁ እጅግ የተዘባ የአለመስማማቶች ድብልቅ ስለሆነ የሚታለሉ ጥቂቶች ብቻ ናቸው።”

“በራእይ 13 ውስጥ ይህ ርእስ ጉዳይ በግልጽ ቀርቦአል፤ [ራእይ 13፡11-17 ተጠቅሷል]።

“ይህ የእግዚአብሔር ሕዝብ ከመታተማቸው በፊት ሊያልፉበት የሚገባቸው ፈተና ነው። ሕጉን በመጠበቅ እና የሐሰት ሰንበትን መቀበልን በመከልከል ታማኝነታቸውን ለእግዚአብሔር ያረጋገጡ ሁሉ ከጌታ ከእግዚአብሔር ከይሖዳ ዓርማ በታች ይሰለፋሉ። የሕያው እግዚአብሔርንም ማጎተም ይቀበላሉ። ከሰማይ ምንጭ የሆነችውን እውነት አሳልፈው ሰጥተው የእሑድን ሰንበት የሚቀበሉ ግን የአውሬውን ምልክት ይቀበላሉ።” Manuscript Releases, ቅጽ 15, 15.

እህት ዋይት “ዘወትሩ” አረማዊት ሮምን እንደሚወክል የሚለውን የሚለርን አመለካከት ሲደግፍ፣ ከ1844 ጀምሮ “ሌሎች አመለካከቶች” በብዙ ቁጥር እንደተቀበሉ እና እነዚህም “ጨለማና ውዥንብር” እንዳመጡ ገለጸች። “ዘወትሩ” የአረማዊት ሮም ምልክት ሆኖ እያለ፣ “የሕዝብህ በደለኞች” ስለሆነ የሚቀርቡ ሐሰተኛ አመለካከቶች የሚያመጡት ውዥንብር፣ ሮምና የሮም ምስል መካከል ስላለው ልዩነት ጨለማና ውዥንብር ያመጣል።

በሮም ምልክት ላይ የተነሱት የመጀመሪያውና የመጨረሻው ክርክሮች፣ እየተተዉ በነበሩ የቀድሞ ኪዳን ሕዝቦች እና በዚያን ጊዜ አዲሱ የእግዚአብሔር ኪዳን ሕዝብ እየሆኑ በነበሩ ሕዝቦች መካከል ተከሰቱ። ክርክሩም በተመሠረቱ የሰዋሰው ሕጎች መመራትን አለመፈቀድ አካትቶ ነበር፤ ምክንያቱም በአሥራ አራተኛው ቁጥር ውስጥ ያለው “ደግሞ” የሚለው ቃል በፕሮቴስታንቶች ተከልክሎ ነበር፣ ስለዚህም ዘራፊዎቹ በቀደሙት ቁጥሮች ውስጥ በተወከለው ኃይል ተመሳሳይ ኃይል መሆን አለባቸው ብለው ይናገሩ ነበር።

አንቲዮኩስ ወንበዴዎቹ እንዲሆን በተገደደ ጊዜ ይህ ቃሉን መጣመም ነበር የሚወክለው። ሐሰተኛ ትምህርት ሁሉ ከእውነት ጋር በሚቃረን መጠን የግል ትርጓሜ ስለሆነ፣ ይህ የግል ትርጓሜ ነበር። ክርክሩ ራሱ በ1843 የፓይኒር ገበታ ላይ ስለተመዘገበ መሠረታዊ እውነት ሆነ። ገበታው በመንፈሳዊ መነሣሣት መጽደቅ “ወንበዴዎቹ” የሮም ምልክት መሆናቸውን አረጋገጠና አፀና፣ የእውነቱንም ክብደት አጎላ፤ ምክንያቱም ይህን ትምህርት መካድ ሁለቱንም፣ መሠረቶቹንና የትንቢት መንፈስን ሥልጣን መካድ ነበር።

የሕዝብህ ዘራፊዎች ሮምን እንደሚወክሉ ያለው ትክክለኛ ግንዛቤ፣ መላእክት ለዊልያም ሚሊር ከሰጡት ትንቢታዊ አርአያ ጋር ተጨምሮ፣ እርሱ ሊገነዘበውና ሊያቀርበው ከጀመረው ትንቢታዊ አርአያ ጋር ስለተስማማ፤ ይህም ማለት፣ አረማዊት ሮምና ጳጳሳዊት ሮም የትንቢታዊ አተገባበሮቹ ሁሉ መሠረት እንደነበሩ ማለት ነው።

በዳንኤል አሥራ አንድ ምዕራፍ ቁጥር ሠላሳ ስድስት የተጠቀሰውን የሰሜን ንጉሥ ፈረንሳይ ነው ብሎ፣ ከዚያም በቁጥር አርባ ቱርክ ነው ብሎ የሚለው የደራያ ስሚዝ የግል ትርጓሜ፣ የሰሜን ንጉሥን ሁለት ጊዜ በሐሰት መለየት ነበር። ስሚዝ በ1863 መሠረቶቹን መካዱ፣ እርሱ ከትንቢት እጅግ መሠረታዊ ደንብ እንዳያይ የሚያደርግ ዕውርነት አመጣበት፤ ይኸውም፡- በክርስቶስ ዘመን አካባቢ ትንቢት፣ በጥንት ቃል በቃል የነበሩት አካላት የሚያመለክቷቸውን ዘመናዊ መንፈሳዊ አካላት እንደሚያሳይ ነው። ጳውሎስም መጀመሪያ የሚመጣው ቃል በቃል ያለው እንደሆነ፣ ከዚያም በኋላ መንፈሳዊው እንደሚመጣ በመግለጽ ይህን እውነት በተለይ አስተማረ።

ይሁን እንጂ መጀመሪያ የመጣው መንፈሳዊው አልነበረም፤ ይልቁንም ተፈጥሯዊው ነበረ፤ ከዚያም በኋላ መንፈሳዊው መጣ። 1 ቆሮንቶስ 15:46።

ስሚዝ ከኪዳን ሕዝብ ውስጥ ነበር፤ እነርሱም እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ ከክህደተኛ ፕሮቴስታንቲዝም ተክተው የቆሙ ነበሩ፤ ነገር ግን ሰባቱን ዘመናት በሚያስወግድበት ጊዜ እና የ1863 ሰንጠረዥን በማስገባት ዓመፃቸውን ደገፈ። የግል ትርጓሜውን መተግበሩ በራእይ ምዕራፍ አሥራ ስድስት ስለ አርማጌዶን የሐሰት ግንዛቤ አመጣ፤ ይህም ስለ ሮም ትክክለኛው ግንዛቤ ሌላ ፈተና ነው።

በሽፍቶች ላይ በተነሣው የመጀመሪያው ክርክር ውስጥ፣ ስሚዝ ከአሥሩ ደናግል ምሳሌ የመጀመሪያ ፍጻሜ ጋር ተያይዘው የነበሩትን ወገኖች ይወክል ነበር። ስለዚህም፣ ስለ ሰሜን ንጉሥ ባለው የግል አመለካከቱ፣ በ1856 እስከ 1863 መካከል፣ ላኦዴቅያዊቷ የሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተ ክርስቲያን ሆነው ሲቀዩ፣ በአጠገባቸው እየተለፉ የነበሩትን የቃል ኪዳን ሕዝብ ይወክላል። በሽፍቶች ክርክር ውስጥ ከነበሩት ፕሮቴስታንቶች ጋር እንደነበረው ሁሉ፣ ስሚዝ በግሉ ትርጓሜ ያጣመመውን የክፍሉን ሰዎች ሥልጣን ናቀ፣ ምክንያቱም በሰዎሰው መሠረት ከቁጥር ሰላሳ አንድ እስከ ቁጥር አርባ አምስት ያለው የሰሜን ንጉሥ ሁልጊዜ እና ብቻ የጳጳሳዊው ኃይል ነው።

በ“ዕለታዊው” ክርክር አማካኝነት፣ ዊሊ ዋይትና ኤ. ጂ. ዳኒኤልስ “ዕለታዊው” የክርስቶስን የመቅደስ አገልግሎት እንደሚወክል የሚገልጽውን አሮጌ ፕሮቴስታንት አመለካከት ለመደገፍ ሲሉ ውሸቶችን ወደ አድቪንቲስት ታሪክ አስገቡ። ያ ልዩ ታሪክ በዕንባቆም ሰንጠረዦች ውስጥ ተለይቶ ታውቋል፤ ነገር ግን የሐሰተኛውን አመለካከት በማስፋፋትና በማቋቋም ጋር የተያያዘውን የሐሰት ምስክርነት ማስተዋል አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም ትክክለኛው ግንዛቤ በሚለር በ2ኛ ተሰሎንቄ ውስጥ ታውቆ ነበር፣ በዚያም ጉዳይ እውነትን በሚወዱትና ሐሰትን በሚያምኑት መካከል ያለው ተቃራኒ ነው።

«ዕለታዊው» ክርክር የመጨረሻው የሮም ክርክር በመንፈስ ቅዱስ መፍሰስ ዘመን እንደሚካሄድ የሚገልጽ መስመር በመስመር ግንዛቤን ይጨምራል። መንፈስ ቅዱስ ከላይ ሲፈስ በዚያን ጊዜ፣ ከታች የሚነሣ ኃይል ደግሞ እየተነሣ ነው፤ ይህም እንደ እግዚአብሔር ኃይል የሚቀበሉትን ይዞ ይቆጣጠራቸዋል፤ ሆኖም እርሱ ብርቱ ማታለል ነው።

“በክርክር ውስጥ ያሉት ሁለቱ ታላላቅ ኃይሎች እየሠሩ ነው፤ አንዱ ከታች፣ ሌላው ከላይ ነው። ሰው ሁሉ ከአንዱ ወይም ከሌላው ስውር ተጽእኖ በታች ነው። ሥራዎቹም ከየትኛው አነሳሽነት እንደሚመነጩ ባሕርይን ይገልጣሉ። ከክርስቶስ ጋር የተዋሐዱ ሰዎች ሁልጊዜ በክርስቶስ መስመር ይሠራሉ። ከሰይጣን ጋር በጎብከት ያሉት ግን ከመሪያቸው አነሳሽነት በታች ይሠራሉ። ይህም ከመንፈስ ቅዱስ ኃይልና ሥራ ጋር የሚቃረን ነው። የሰው ፈቃድ እንዲሠራ ነጻ ተተውታል። በሥራም በልብ ላይ የሚንቀሳቀሰው ምን መንፈስ እንደሆነ ይገለጣል። ‘በፍሬያቸው ታውቋቸዋለችሁ።’” The 1888 Materials, 1508.

በ“ዘወትር” ክርክር ውስጥ ያለው ትንቢታዊ ተቃራኒ፣ የዘንዶው ምልክት የሆነውን ነገር የክርስቶስ ምልክት እንደሆነ መለየት ነው። እውነቱን የሚክዱ ደግሞ፣ ይህን እውነት ያገኘውን የሚለርን ሚና እየካዱ ነው፤ በዚህም ሲያደርጉ መንፈስ ቅዱስን እየካዱ ነው፣ ይቅር የማይባል ኃጢአትንም እየፈጸሙ ነው።

በሚቀጥለው ጽሑፍ ከ2001 ዓ.ም. መስከረም 11 በኋላ ብዙም ሳይቆይ ስለ ሮም የተነሣውን ክርክር እንመለከታለን።

“እኛ ሕይወት እጅግ ውድ እና እጅግ አስደናቂ በሆነበት ዘመን ውስጥ እንኖራለን። የሁሉ ነገር ፍጻሜ ቀርቦአል። ስለማይታዩ ኃይላት በሥራ ላይ ናቸውና ብርቱ እንቅስቃሴን እየገለጡ ስለሆነ፣ አስደንጋጭ ክንውኖች ያለማቋረጥ በፊታችን ይገለጣሉ። ከታች ያሉ የጨለማ ኃይላት በሰብዓዊ መሣሪያዎች ላይ እየሠሩ ናቸው፣ ክፉ ሰዎችም ከክፉ መላእክት ጋር ተባብረው በእግዚአብሔር ትእዛዛትና በኢየሱስ እምነት ላይ ለመዋጋት እየተንቀሳቀሱ ናቸው፤ በዚሁ ጊዜም ከላይ ያለ ኃይል ለመለኮታዊ ተጽእኖዎች እጅ የሚሰጡትን ሰዎች እየነካ ነው፣ የእግዚአብሔርም ሕዝብ ከሰማያዊ ፍጡራን ጋር በትብብር እየሠራ ነው። በእነዚህ የመጨረሻ ቀናት ሰው ሁሉን ለመፈተንና ለማስሞከር በእያንዳንዱ ነፍስ ላይ የሚመጣውን ጭንቀት ከሚያልፍ በቀር ከእውነተኛ፣ ከልባዊ እምነት ውጭ ሌላ ምንም አይቀርም። እግዚአብሔር መጠጊያችን መሆን አለበት፤ በቅርጽ፣ በሙያ መግለጫ፣ በሥርዓት፣ ወይም በማዕረግ ልንታመን አንችልም፤ ወይም ሕያዋን የተባልን ስም ስላለን በፈተና ቀን መቆም እንችላለን ብለን ማሰብ የለብንም። ሊናወጥ የሚችለው ሁሉ ይናወጣል፤ በእነዚህ የመጨረሻ ቀናት በማታለያና በስህተት

ሊናወጡ የማይችሉት ግን ይቀራሉ። ነፍስን በዘላለማዊው ዓለት ላይ አጥብቅ አስቀምጡ፤ ምክንያቱም ደኅንነት የሚገኘው በክርስቶስ ብቻ ነው። ኢየሱስ እኛ እየኖርንበት ያለውን ዘመን እንደ አደገኛ ዘመን ገልጦታል። እርሱም፣ 'የኖህ ዘመን እንደ ነበረ፣ የሰው ልጅ መምጣት ደግሞ እንዲሁ ይሆናል። ከጥፋት ውኃው በፊት ባሉት ዘመናት ኖህ ወደ መርከቡ እስከ ገባበት ቀን ድረስ ሲበሉና ሲጠጡ፣ ሲያገቡና ሲድሩ እንደ ነበሩ፣ ጥፋት ውኃውም መጥቶ ሁሉን እስኪወስድ ድረስ ሳያውቁ እንደ ነበሩ፣ የሰው ልጅ መምጣት ደግሞ እንዲሁ ይሆናል።' 'እንዲሁም በሎጥ ዘመን እንደ ነበረ፤ ይበሉ ነበር፣ ይጠጡ ነበር፣ ይገዙ ነበር፣ ይሸጡ ነበር፣ ይተክሉ ነበር፣ ይሠሩ ነበር፤ ሎጥ ከሰይም በወጣበት በዚያው ቀን ግን ከሰማይ እሳትና ዲን ወረደ፣ ሁሉንም አጠፋቸው። የሰው ልጅ በሚገለጥበት ቀን እንዲሁ ይሆናል።' 'የሰው ልጅም በክብሩ ከመጣ፣ ቅዱሳን መላእክትም ሁሉ ከእርሱ ጋር በመጡ ጊዜ፣ በክብሩ ዙፋን ላይ ይቀመጣል፤ አሕዛብም ሁሉ በፊቱ ይሰበሰባሉ፤ እረኛም በጎቹን ከፍየሎቹ እንደሚለይ፣ እርሱም እርስ በርሳቸው ይለያቸዋል፤ በጎቹንም በቀኙ፣ ፍየሎቹን ግን በግራው ያቆማል። በዚያን ጊዜ ንጉሡ በቀኙ ላሉት፣ እናንተ በአባቴ የተባረከችሁ፣ ኑ፤ ከዓለም መሠረት ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ ይላቸዋል።' በዚህ ሕይወት የምንከተለው መንገድ በዚያ ያለውን ዘላለማዊ እጣችንን ይወስናል፤ ከእግዚአብሔር መንግሥት የሚወርሱት ጋር እንሆን ወይስ ወደ ውጭዊ ጨለማ ከሚሄዱት ጋር እንሆን ማለት ለእኛ ተተውቶአል። እግዚአብሔር ለመዳናችን የሚያስፈልገውን ሁሉ አዘጋጅቶአል፤ እንግዲህ በማይገመት ዋጋ የተገዛውን እንጠቀምበት። 'እግዚአብሔር ለዓለም እንዲህ ያለ ፍቅር አለውና፤ በእርሱ የሚያምን ሁሉ እንዳይጠፋ፣ የዘላለም ሕይወት ግን እንዲኖረው፣ አንድያ ልጁን ሰጠ።'" Youth Instructor, August 3, 1893.